

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 100/19

V Luxemburgu 29. júla 2019

Rozsudok vo veci C-411/17
Inter-Environnement Wallonie ASBL a Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen
ASBL/Conseil des ministres

Belgický zákon o predĺžení doby prevádzkovania jadrových elektrární Doel 1 a Doel 2 bol prijatý bez potrebného predchádzajúceho posudzovania vplyvov na životné prostredie

Nie je však vylúčené, aby sa dočasne zachovali účinky zákona o predĺžení v prípade vážnej a skutočnej hrozby prerušenia zásobovania elektrickou energiou

V roku 2003 belgický zákonodarca prijal harmonogram postupného ukončenia výroby elektriny z jadrovej energie. Nemala sa vybudovať žiadna nová jadrová elektrárňa a prevádzkované reaktory mali byť postupne odstavené po 40 rokoch prevádzkovania, teda počas rokov 2015 až 2025. V tejto súvislosti jadrová elektrárňa Doel 1 vybudovaná na rieke Šelda (v blízkosti Antverp a holandskej hranice) ukončila výrobu elektrickej energie v polovici februára 2015 a jadrová elektrárňa Doel 2 vybudovaná na tom istom mieste mala tiež ukončiť výrobu elektrickej energie v tom istom roku.

Koncom júna 2015 však belgický zákonodarca predĺžil činnosť priemyselnej výroby elektrickej energie v jadrovej elektrárni Doel 1 o ďalších desať rokov (do 15. februára 2025) a tiež približne o desať rokov odložil dátum ukončenia priemyselnej výroby elektrickej energie v elektrárni Doel 2 (k 1. decembru 2025). S týmito opatreniami súviseli práce veľkého rozsahu na týchto dvoch elektrárňach, ktorými malo dôjsť k ich modernizácii a zabezpečeniu dodržiavania bezpečnostných noriem, v sume 700 miliónov eur.

Dve belgické združenia Inter-Environnement Wallonie a Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, ktoré sa zasadujú za ochranu životného prostredia, podali na Cour constitutionnelle (Ústavný súd, Belgicko) žalobu o neplatnosť tohto zákona, keďže predĺženie bolo prijaté bez posúdenia vplyvov na životné prostredie a bez konania za účasti verejnosti. Odvolávajú sa na Dohovor z Espoo o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice¹, Aarhuský dohovor o účasti verejnosti v záležitostiach životného prostredia², ako aj smernicu o PVŽP³, smernicu o biotopoch⁴ a smernicu o vtáctve⁵ (Doel hraničí s niekoľkými európskymi lokalitami ochrany prírody a vtáctva). Cour constitutionnelle (Ústavný súd) požiadal Súdny dvor o výklad týchto dohovorov a smerníc tak, aby v podstate zistil, či si prijatie zákona o predĺžení doby priemyselnej výroby elektrickej energie v jadrových elektrárňach vyžaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie.

¹ Dohovor o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice z roku 1991 (Ú. v. ES C 104, 1992, s. 7).

² Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia z roku 1998 (Ú. v. EÚ L 124, 2005, s. 4), prijatý rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, 2005, s. 1).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 2012, s. 1).

⁴ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102), zmenená smernicou Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013 (Ú. v. EÚ L 158, 2013, s. 193).

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 2010, s. 7), naposledy zmenená smernicou Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013, ktorou sa z dôvodu prístúpenia Chorvátskej republiky upravujú určité smernice v oblasti životného prostredia (Ú. v. EÚ L 158, 2013, s. 193).

Vo svojom dnešnom rozsudku Súdny dvor najskôr konštatuje, že práce veľkého rozsahu na elektrárňach Doel 1 a Doel 2, prostredníctvom ktorých sa majú modernizovať a má sa zabezpečiť dodržiavanie súčasných bezpečnostných noriem, môžu ovplyvniť fyzický stav dotknutých miest. Hoci je navyše pravda, že tieto práce nie sú uvedené v zákone z 28. júna 2015, ale v dohovore z 30. novembra 2015 uzatvorenom medzi Belgickom a spoločnosťou Electrabel, ktorá je vlastníkom a správcom jadrových elektrární, aj tak sú úzko spojené s opatreniami prijatými belgickým zákonodarcom. Súdny dvor najmä zastáva názor, že belgický zákonodarcovia nevyhnutne vedel o povahe, technickej a finančnej uskutočniteľnosti prác, ako aj investíciách, ktoré si vyžaduje predĺženie doby priemyselnej výroby elektrickej energie. Podľa Súdneho dvora sú tieto opatrenia a modernizačné práce, ktoré sú s nimi neoddeliteľne spojené, preto spoločne a s výhradou posúdení skutkového stavu zo strany Cour constitutionnelle (Ústavný súd) súčasťou toho istého „projektu“ v zmysle smernice o PVŽP.

Pokiaľ ide ďalej o riziko významných vplyvov na životné prostredie, **Súdny dvor zastáva názor, že tento projekt sa musí považovať za projekt s porovnateľným rozsahom, pokiaľ ide o riziká vplyvov na životné prostredie, aký má prvotné uvedenie elektrární do prevádzky.** V dôsledku toho takýto projekt **musí nevyhnutne podliehať posúdeniu svojich vplyvov na životné prostredie, ako to stanovuje smernica o PVŽP.** Navyše vzhľadom na to, že elektrárne Doel 1 a Doel 2 sa nachádzajú v blízkosti belgicko-holandskej hranice, takýto projekt musí byť aj predmetom konania o cezhraničnom posudzovaní, ktoré stanovuje táto smernica. Toto posúdenie sa malo uskutočniť pred prijatím zákona o predĺžení doby prevádzkovania predmetných elektrární bez ohľadu na skutočnosť, že v prípade jednej z nich je na účely jej opätovného spustenia nevyhnutné vydať správne povolenie.

Navyše smernica o PVŽP oprávňuje vyňať takýto projekt z posudzovania vplyvov na životné prostredie len v prípade, ak tento členský štát preukáže, že riziko pre bezpečnosť zásobovania elektrickou energiou je primerane pravdepodobné a že projekt má naliehavú povahu, ktorá môže odôvodniť neexistenciu takéhoto posudzovania, a pokiaľ sú splnené povinnosti stanovené v tejto smernici⁶, pričom sa zdá, že v tomto prípade to tak nebolo.

Smernica o biotopoch sa tiež má vykladať v tom zmysle, že také opatrenia, o aké ide vo veci samej, spolu s prácami na modernizáciu a zosúladenie so súčasnými bezpečnostnými normami predstavujú projekt, ktorý podlieha primeranému posúdeniu jeho vplyvov na dotknuté chránené lokality. Ak je toto posúdenie negatívne a neexistujú alternatívne riešenia, táto smernica umožňuje uskutočnenie takéhoto projektu len vtedy, keď je odôvodnený nevyhnutnosťou zabezpečiť za každých okolností bezpečnosť zásobovania členského štátu elektrickou energiou. Ak projekt môže ovplyvniť lokalitu, v ktorej sa vyskytuje prioritný biotop alebo prioritný druh, len nevyhnutnosť odvrátiť skutočnú a vážnu hrozbu prerušenia zásobovania dotknutého členského štátu elektrickou energiou môže predstavovať dôvod týkajúci sa bezpečnosti ľudí, ktorý je spôsobilý odôvodniť jeho realizáciu, čo prináleží overiť Cour constitutionnelle (Ústavný súd).

Pokiaľ ide o možnosť belgického Cour constitutionnelle (Ústavný súd) rozhodnúť o zachovaní účinkov zákona prijatého pri porušení povinností posudzovania, ktoré stanovujú smernice o PVŽP a biotopoch, Súdny dvor najskôr zdôrazňuje, že právo Únie nebráni tomu, aby sa takéto posudzovanie uskutočnilo v rámci nápravy, kým sa projekt realizuje, alebo aj po jeho realizácii, za dvoch podmienok, a to na jednej strane, že vnútroštátne pravidlá umožňujúce túto nápravu neposkytujú dotknutým osobám možnosť obhádzat' alebo neuplatniť pravidlá práva Únie, a na druhej strane, že takto uskutočnené posúdenie sa netýka len budúcich vplyvov tohto projektu na životné prostredie, ale zohľadňuje súbor vplyvov na životné prostredie, ku ktorým došlo od okamihu realizácie projektu.

Súdny dvor ďalej zastáva názor, že vnútroštátny súd môže, ak to vnútroštátne právo umožňuje, výnimočne zachovať účinky takýchto opatrení, ak je toto zachovanie odôvodnené naliehavými dôvodmi súvisiacimi s nevyhnutnosťou odvrátiť skutočnú a vážnu hrozbu prerušenia zásobovania dotknutého členského štátu elektrickou energiou, ktorej nemožno čeliť inými

⁶ Článok 2 ods. 4 druhý pododsek písm. a) až c) a článok 7 smernice o PVŽP.

prostriedkami a alternatívnymi riešeniami najmä v rámci vnútorného trhu. Toto zachovanie môže pokrývať len časový úsek, ktorý je striktne nevyhnutný na odstránenie tejto protiprávnosti.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106